

Sadarbības partneru rīcības kodekss

PREAMBULA

Mūsu mērķis ir uzlabot cilvēku dzīves kvalitāti un nodrošināt pašreizējo un nākamo paaudžu dzīves apstākļus, rīkojoties ekonomiski, ekoloģiski un sociāli atbildīgi. Šī atbildība ir iestrādāta kā vērtība mūsu misijas paziņojumā “Mēs esam Bosch”. Mūsu saimnieciskā un atbildīgā rīcība nāk par labu sabiedrībai un videi.

Bosch ir apņēmis ievērot starptautiski atzītās cilvēktiesības un sociālos standartus visā vērtību ķēdē. Mūsu sadarbības partneriem ir nozīmīga loma šo mērķu sasniegšanā. Uzskatām, ka kopīgs ētisko vērtību un ilgtspējīgas prakses novērtējums ir šo attiecību pamatā.

Šajā dokumentā aprakstītie sociālie un vides standarti un prakse pamatojas uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Globālā līguma desmit principiem, Starptautisko cilvēktiesību hartu, SDO Deklarāciju par darba pamatprincipiem un tiesībām, ANO Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipiem un ESAO vadlīnijām daudznacionāliem uzņēmumiem.

Šī Rīcības kodeksa prasības un principi ir neatņemama līgumsaistību un mūsu sadarbības partneru un Bosch sadarbības daļa. Tāpēc mūsu sadarbības partneri apņemas ievērot un veicināt turpmāk minētos šī Rīcības kodeksa principus un saistībā ar to nodrošināt regulāras un atbilstošas mācības saviem darbiniekiem. Šī Rīcības kodeksa saturs pilnībā attiecas arī uz piegādātājiem un citām trešām personām, kuras izmanto mūsu sadarbības partneri, lai izpildītu jebkādas līgumus ar Bosch. Tādēļ mūsu sadarbības partneriem savos attiecīgajos līgumos ir jāintegrē prasības, kas atbilst šī Rīcības kodeksa saturam. Sagaidām, ka viņi darīs visu iespējamo, lai noteiktu attiecīgu pienākumu saviem piegādātājiem un citām trešām personām.

LIKUMĪBAS PRINCIPS

Bosch ievēro principu par stingru likumību visās darbībās, pasākumos, līgumos un pārējā Bosch grupas praksē un sagaida to pašu no saviem sadarbības partneriem. Tas iekļauj nodokļu un muitas nodevu maksāšanu, godīgas konkurences un pretmonopola likumu ievērošanu, korupcijas un noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas aizliegšanu, intelektuālā īpašuma tiesību

ievērošanu, visu nepieciešamo oficiālo atļauju iegūšanu, eksporta kontroles noteikumu ievērošanu, nevienas trešās personas likumīgo tiesību neaizskaršanu, kā arī sociālos un vides standartus aizsargājošo tiesību aktu nepārkāpšanu.

SOCIĀLIE STANDARTI

Cilvēktiesības

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri konsekventi ievēros un aktīvi aizsargās starptautiski atzītās cilvēktiesības. Tam pamatā ir Apvienoto Nāciju Organizācijas Uzņēmējdarbības un cilvēktiesību pamatprincipi. Tas iekļauj vietējo kopienu, pamatiedzīvotāju un cilvēktiesību aizstāvju aizsardzību.

Bērnu nodarbinātība

Mūsu sadarbības partneri apņemas nodarbināt tikai tādas personas, kuras ir sasniegušas nodarbinātības valsts likumā noteikto minimālo vecumu darbam, un nepieļaut nekāda veida bērnu nodarbināšanu. Jāievēro SDO konvencijas Nr. 138 par minimālo vecumu nodarbinātībai un Nr. 182 par sliktāko bērnu darba formu izskaušanu. Turklāt mūsu sadarbības partneri apņemas ievērot un respektēt bērnu cieņu un tiesības.

Piespiedu darbs

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri stingri noraidīs jebkāda veida piespiedu darbu, kas iekļauj, bet neaprobežojas ar cilvēku tirdzniecību, spīdzināšanu un verdzību vai jebkāda veida obligātu darbu. Brīvi izvēlētas

nodarbinātības princips ir jāciens un jāievēro.

Biedrošanās brīvība

Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro darbinieku pamattiesības pēc brīvas izvēles veidot arodbiedrības un iestāties tajās. Dalība arodbiedrībās vai darbinieku pārstāvības struktūrās nedrīkst būt par iemeslu nepamatotai diskriminācijai. Tiesības uz darba koplīguma slēgšanu strīdu izšķiršanai attiecībā uz darba apstākļiem un tiesības streikot tiek piešķirtas likumā noteikto noteikumu ietvaros un saskaņā ar SDO konvenciju Nr. 98.

Vienlīdzīgas iespējas un godīga attieksme

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri nepieļaus nekāda veida diskrimināciju neatkarīgi no tā, vai tā pamatojas uz ādas krāsu, etnisko izcelsmi, dzimumu, vecumu, tautību, sociālo izcelsmi, invaliditāti, seksuālo orientāciju, reliģisko piederību, cilvēka ideoloģiju vai politisko darbību un darbību arodbiedrībās. Tas pats attiecas uz jebkāda veida uzņēmējiem. Ņemot vērā salīdzināmas prasības un uzdevumus, vienlīdzīgas atlīdzības par līdzvērtīgu darbu princips tiek piemērots neatkarīgi no dzimuma. Ir jāievēro SDO konvencijas.

Labi darba apstākļi

Mūsu sadarbības partneri apņemas īstenot tiesības uz labiem darba apstākļiem saskaņā ar spēkā esošajām SDO konvencijām. Tas iekļauj godīgas algas un sociālos

pabalstus, kas ir vienādi vai lielāki nekā likmes, ko nosaka valsts vai reģionālās iestādes, tiesību normas vai citi darba līgumi. Likumā noteiktās minimālās algas normas attiecīgajās valstīs ir jāievēro līdztekus spēkā esošajiem noteikumiem par darba laiku, pārtraukumiem un tiesībām uz atvaļinājumu.

Arodveselība un darba drošība

Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro vismaz nacionālie darba drošības un higiēnas standarti un jāveic atbilstoši pasākumi, lai ievērotu arodveselības un drošības prasības, lai nodrošinātu veselīgus darba apstākļus. Turklāt mūsu sadarbības partneriem, kas ir arī ražotāji, ir jāapsver iespēja pieņemt un uzlabot arodveselības un drošības (AVD) vadības sistēmu saskaņā ar ISO 45001 vai nozarei atbilstošu AVD vadības sistēmu un veikt piemērotus pasākumus, lai sasniegtu AVD pārvaldības sistēmas mērķus.

Aizsardzība pret izlikšanu un zemes atņemšanu

Mūsu sadarbības partneri apņemas atturēties no jebkādas nelikumīgas izlikšanas. Viņi arī atturas no jebkādas nelikumīgas zemes, mežu un ūdeņu atņemšanas, tos iegādājoties, attīstot vai citādi izmantojot.

Privāto vai valsts drošības spēku izmantošana

Mūsu sadarbības partneri apņemas atturēties no privātā vai valsts drošības personāla algošanas vai izmantošanas, ja uzņēmuma

norādījumu vai kontroles trūkuma dēļ pastāv risks pārkāpt spīdzināšanas un cietsirdīgas, necilvēcīgas vai pazemojošas izturēšanās aizliegumu, apdraudot dzīvību vai veselību vai pārkāpjot biedrošanās brīvību.

VIDES STANDARTI

Vides aizsardzība

Ievērojot piesardzības principu, mūsu sadarbības partneri apņemas darīt visu iespējamo, lai līdz minimumam samazinātu riskus cilvēkiem un videi un aizsargātu dabas resursus, kas ir pārtikas ražošanas pamatā. Visiem mūsu sadarbības partneru izmantotajiem procesiem, darbības vietām un ražošanas resursiem ir jāatbilst spēkā esošajām likuma prasībām un vides aizsardzības standartiem. Mūsu sadarbības partneri, kas ir arī ražotāji, apņemas ieviest un attīstīt vides pārvaldības sistēmu (VPS) atbilstoši ISO 14001 vai nozarei piemērotu vides pārvaldības sistēmu. Sadarbības partneriem ir arī pienākums veikt pasākumus, lai atbilstošā veidā sasniegtu ISO 14001 mērķus.

Klimatrīcība

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri iesaistīsies neatlaidīgā un aktīvā klimatrīcībā, piemēram, paaugstinot energoefektivitāti vai ražojot vai iepērkot enerģiju no atjaunojamiem avotiem. Tiem ir jāsniedz caurredzams pārskats par savām oglekļa emisijām un jāizvirza vērienīgi oglekļa mazināšanas mērķi.

Ūdens patēriņš un kvalitāte

Mūsu sadarbības partneri apņemas lietot ūdeni ar pienācīgu rūpību. Reģionos, kur ūdens daudzums ir ierobežots, tiem ir jāmazina ūdens ieguve un jānodrošina piekļuve dzeramajam ūdenim un sanitārijai. Notekūdeņu kvalitātes standarti ir jānosaka un jāuzrauga piemērojamo normatīvo aktu un prasību ietvaros un struktūrā.

Gaisa un augsnes kvalitāte

Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro vismaz spēcākā esošo tiesību aktu noteikumi un vietējo iestāžu prasības.

Materiāli un atkritumu izmešana

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri mazinās jebkādu savu darbību ietekmi uz vidi un taupīgi izmantos resursus. Materiāli ir jāizmanto atkārtoti, kad vien ir iespējams. Darbojoties ar atkritumiem, mūsu sadarbības partneri ievēro principu, ka vispirms ir jāizvairās no atkritumu rašanās, pēc tam ir jāveic otrreizēja pārstrāde un, visbeidzot, kā pēdējais līdzeklis, tie ir jāizmet. Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro vismaz spēcākā esošie tiesību aktu noteikumi un iestāžu prasības.

Vielas, kas rada bažas

Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro materiālu atbilstības noteikumi – tie ir likumā noteiktie vielu aizliegumi, ierobežojumi un deklarēšanas prasības, piemērojamie standarti un Bosch-Norm N2580 par vielu

aizliegumu un deklarēšanu. Jo īpaši tas nozīmē ievērot aizliegumu ražot dzīvsudrabu saturošus produktus, izmantot dzīvsudrabu un dzīvsudraba savienojumus ražošanas procesos un dzīvsudraba atkritumu apstrādi saskaņā ar Minamatas konvenciju, aizliegumu ražot un izmantot noteiktas ķīmikālijas, kas ir noteiktas Stokholmas konvencijā par noturīgajiem organiskajiem piesārņotājiem, un aizliegumu eksportēt Bāzeles konvencijā noteiktos bīstamos atkritumus.

DARĪJUMU ATTIECĪBAS

Interesu konflikta nepieļaušana

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri pieņems lēmumus, pamatojoties uz objektīviem apsvērumiem, nevis rīkosies nepareizi – pēc personīgajām interesēm. Sadarbības partnerim, kurš uzzina par iespējamu interešu konfliktu, ir jāveic iekšējie pasākumi, lai novērstu šos konfliktus, un nekavējoties par to ir jāinformē Bosch.

Brīva konkurence

Mūsu sadarbības partneru pienākums ir ievērot godīgas konkurences noteikumus un visus spēcākā esošos likuma noteikumus. Tiem ir arī jāatturas no karteļu veidošanas vai apzinātas vai nejaušas iesaistišanās saskaņotās darbībās, kas ir paredzētas, lai apietu, ierobežotu vai izkropļotu konkurenci, neņemot vērā konkurences likumus, vai ļaunprātīgi izmantotu dominējošo stāvokli tirgū.

Korupcija

Mūsu sadarbības partneri apņemas ievērot piemērojamos pretkorupcijas likumus. Jo īpaši tiem ir jānodrošina, ka viņu darbinieki, apakšuzņēmēji vai pārstāvji nepiedāvā, nesola un nepiešķir priekšrocības Bosch grupas partneriem nolūkā slēgt līgumu vai iegūt citu priekšrocību, veicot uzņēmējdarbību. Tādi paši noteikumi attiecas uz līgumiem ar trešām personām, kas ir noslēgti pamatojoties uz līgumu ar Bosch.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācija

Mūsu sadarbības partneriem ir jāievēro tiesību akti, lai nepieļautu noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju, un pienācīgi jāpilda ziņošanas pienākumi.

Konfliktu minerāli

Sagaidām, ka mūsu sadarbības partneri atturēsies no visām darbībām, kas tieši vai netieši dod ieguldījumu bruņotu grupu finansēšanā. Šajā nolūkā tiem ir jāievēro Bosch grupas politika attiecībā uz konfliktu izejvielām, kā arī piemērojamie tiesību akti attiecībā uz konfliktu izejvielām.

Daru privātums un datu drošība

Mūsu partneri apņemas īstenot tiesības uz informatīvo pašnoteikšanos, personas datu privātumu un visas biznesa informācijas un personas datu drošību visos biznesa procesos saskaņā ar tiesību aktiem un piemērojamajiem

privātuma un informācijas drošības likumiem.

Muitas un eksporta kontroles noteikumi

Mūsu sadarbības partneri apņemas ievērot starptautiskos muitas un eksporta kontroles noteikumus un proaktīvi dalīties informācijā saistībā ar ārējo tirdzniecību drošas piegādes ķēdes interesēs.

TRAUKSMES CELŠANAS SISTĒMA

Visi sadarbības partneri, to darbinieki un ietekmētās personas tiek aicināti ziņot par šī Rīcības kodeksa pārkāpumiem un aizdomām par tiem. Tas ir paredzēts, lai mazinātu šādu pārkāpumu sekas un nepieļautu šāda veida pārkāpumus turpmāk. Šim nolūkam sadarbības partneriem ir jāizveido savas trauksmes celšanas sistēmas vai jāpievienojas nozares mēroga sistēmai. Ziņot Bosch var pa e-pastu, pa tālruni (skatīt turpmāk) vai izmantojot [Bosch trauksmes celšanas sistēmu](#). Mūsu sadarbības partneriem ir jāinformē savi darbinieki par šo trauksmes celšanas iespēju.

RĪCĪBAS KODEKSA IEVĒROŠANA

Atbildības pārbaudes

Bosch patur tiesības veikt pamatotus pasākumus, lai pārbaudītu Rīcības kodeksa ievērošanu. Sadarbības partneriem ir aktīvi jāatbalsta visas nepieciešamās atbildības pārbaudes. Bosch sazināsies ar sadarbības partneri iepriekš, lai vienotos par šādu pārbaūžu apjomu, laiku un vietu. Partnerim ir jāatbild uz jautājumiem un

informācijas pieprasījumiem saprātīgā termiņā un ievērojot spēkā esošajos datu aizsardzības tiesību aktos noteiktās formalitātes.

Korektīvās darbības

Pārkāpumi ir jāpārtrauc nekavējoties, jo īpaši ar cilvēktiesībām saistītie un vides saistību pārkāpumi. Ja pārskatāmā nākotnē tas nav iespējams, sadarbības partnerim nekavējoties ir jā sagatavo un jāizpilda plāns, lai apturētu vai mazinātu šādus pārkāpumus. Šajā plānā ir jāiekļauj konkrēts laika grafiks. Veiktās darbības ir jādokumentē un jāpārskata to efektivitāte. Ja pastāv aizdomas par pārkāpumu, sadarbības partnerim nekavējoties ir jāizmeklē iespējamie pārkāpumi un jāinformē Bosch par pasākumiem, kas ir veikti problēmas atrisināšanai.

Pārkāpumu sekas

Jebkāda šajā Rīcības kodeksā aprakstīto saistību neievērošana ir līguma ar Bosch pārkāpums un būtisks traucējums biznesa attiecībām starp Bosch un sadarbības partneri. Sadarbības partnerim saprātīgā termiņā ir jāinformē Bosch par iekšējiem korporatīvajiem pasākumiem, kas ir veikti, lai nepieļautu turpmākus pārkāpumus. Ja

sadarbības partneris nepilda šos pienākumus vai neveic atbilstošus korektīvus pasākumus saprātīgā termiņā vai ja Rīcības kodeksa pārkāpums ir tik nopietns, ka nevar pamatoti sagaidīt, lai Bosch turpinātu biznesa attiecības, Bosch patur tiesības, neietekmējot visas pārējās tiesības, izbeigt attiecības bez iepriekšēja paziņojuma un anulēt visus saistītos līgumus vai vienošanās.

Robert Bosch GmbH

Centrālais ilgtspējības un VVD birojs (C/SE)

A. k. 10 60 50

70049, Štutgarte (*Stuttgart*)

Vācija

Tālrunis: +49 711 811 0

**Par iespējamiem pārkāpumiem ziņot,
rakstot uz**

compliance.management@de.bosch.com